

Mathijs Deen

Dear Mrs Williams

Mijn eerste liefde

Cossee
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Cossee, Amsterdam. Ook tekst- en datamining van deze uitgave is zonder schriftelijke toestemming van de uitgeverij niet toegestaan.

© 2026 Mathijs Deen

en Uitgeverij Cossee bv, Amsterdam

Omslagontwerp © Boris Snauwaert

Auteursfoto © Lina Selg

Typografie binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

Druk Wilco bv, Amersfoort

ISBN 978 94 6452 314 0 | NUR 301

E-ISBN 978 94 6452 307 2

Voor Ann, Olga en Rhys
a'r holl atgofion melyn am Dyddyn Bach

DEAR MRS WILLIAMS,

Ik kreeg een mailtje van uw oudste dochter waarin ze schreef dat u bent overleden. Het kwam niet onverwacht. Ze had me een jaar daarvoor een foto gemaïld waarop ik kon zien dat u al bezig was te vertrekken. U zat op een leunstoel en keek met verwezen blik naar een baby op uw schoot. Een achterkleinkind.

Een maand nadat ik die foto had gekregen was ik op vakantie in Bretagne. Het was het einde van de middag en ik zat voor het huurhuis waar we een paar nachten verbleven, te luisteren naar een merel die hoog in een boom tegenover het huis aan het zingen was. Een auto stopte,

de motor bleef draaien, het portierraampje ging naar beneden. Achter het stuur zat een vrouw die tegen me begon te praten alsof we elkaar kenden.

Ze was even klein als u, haar haar was net zo kort en donker, haar gezicht was even energiek. Ze sprak Bretons. Ik verstond haar niet, maar het maakte me op een melancholieke manier blij haar te zien en te horen praten. Toen ze met het raam nog open en een vrolijke groet weer optrok, had ik het idee dat u me even was komen opzoeken, om afscheid te nemen voor u op reis zou gaan.

‘Wie was dat?’ vroeg Kim, mijn vrouw, die naar buiten kwam en haar wegrijdend door het open raampje zag zwaaien. Ze had haar door het keukenraam gezien.

‘Het leek mevrouw Williams wel,’ zei ik.

‘Dat dacht ik ook,’ zei ze.

‘Ze praatte net zo snel. Babbeldebab.’

We keken samen in de richting waarin ze verdwenen was. ‘Ik denk dat ze is overleden,’ zei ik. ‘En dat ze me gedag kwam zeggen.’

U zal het wel niet geweest zijn, want het duurde nog een klein jaar voor u echt vertrok. Niet uit Bretagne, maar gewoon uit het huis waar u was opgegroeid, in het dorp in Wales waar ik vroeger zo graag kwam. U woonde niet meer op de boerderij, het ouderlijk huis van uw man. Uw zoon woonde daar nu met zijn gezin.

*

Voordat het helemaal niet meer mogelijk is om de woorden te vinden, omdat de mist tussen u en mij voorgoed is neergedaald en ik u zelfs in mijn geheugen niet meer vinden kan, wil ik u proberen te zeggen hoe lief ik alles heb gehad, wat u zei, wat u deed, waar u woonde, wat u omringde, wat u me gunde en gaf en leerde. En dat het me spijt dat ik terug bleef komen toen alles eigenlijk al voorbij was.

Nu de mogelijkheid voor altijd is weggenomen dat mijn woorden u ook echt bereiken vind ik voor het eerst

de moed om u te schrijven, omdat ik het idee heb dat ik vrij kan spreken. Ik hoef alleen maar te ontdekken hoe ik het allemaal zeggen moet, want schrijven over u is schrijven over herinnering aan liefde en geluk. En dat is niet zo eenduidig, want de weg naar de bron van alle liefde voert niet alleen naar het dal, het dorp, de boerderij waar u woonde, maar uiteindelijk naar mijn eigen moeder, die er ook niet meer is.

Ieders eerste liefde is voor de moeder, of er is iets misgegaan.

Zij is nog steeds de steen in de vijver, zij gaf vorm en inhoud aan alle liefde die zou volgen. Denk ik aan u, denk ik dus eigenlijk aan mijn moeder. En wat moet ik aan u schrijven over haar?

*

Ik aarzelde om te beginnen met *Dear Mrs Williams*, maar *Beste mevrouw Williams* vond ik te onpersoonlijk en te

afstandelijk, zelfs nu de afstand tussen u en mij onoverbrugbaar geworden is. U aan te spreken met *Lieve* voelt ongepast, want te nabij, ook al bent u het geweest die plompverloren het gevaarlijke woord *liefde* gebruikte alsof je dat gewoon kan doen zonder dat er dingen omvallen, instorten of kapotgaan.

U in uw moedertaal aanspreken door te beginnen met *Annwyl Mrs Williams* zou dan weer onoprecht zijn, omdat ik dat woord niet van u geleerd heb en ik het dus eerst heb moeten opzoeken voor ik het hier kon opschrijven. Niet dat u me geen Welshe woorden leerde nu en dan. Ik weet ze nog, de woorden voor *goeiemorgen, huis, melk, brood, kaas, varken, water, bos, waarom, het regent en kom eens hier, brave hond*, maar verder praatte u tegen me in het Engels, de taal die u moest gebruiken voor de wereld buiten het dal waar u uw hele leven gewoond heeft. Vandaar dat ik begon met *Dear Mrs Williams*. *Dear* is een veilig woord, omdat het zowel *beste* als *lieve* kan betekenen, zodat ik altijd het ene gezegd kan hebben terwijl ik het andere bedoelde.

*

Het is nu meer dan een halve eeuw geleden dat ik bij u in de keuken stond en u me zei dat mijn vader van me hield. Ik weet niet meer hoe het ter sprake kwam, of ik eerst iets zei over mijn vader of dat u een opmerking had gemaakt over hem en zag dat ik ongemakkelijk werd. Misschien hadden we hem samen over het erf zien lopen, met zijn handen op zijn rug, wolkjes van zijn pijp die boven zijn baret opstegen, de ontspannen gang door een dag zonder verplichtingen.

Wat er ook aan voorafging, u zei me dat die man die daar zonder haast door de motregen liep van mij hield. Waarom? Ik was acht jaar, ik kan het niet meer achterhalen. Waarom u het zei is weg, maar dat u het zei is gebleven. Het is vijfenvijftig jaar geleden. Het was gisteren.

‘But your father loves you, you know that, don’t you, *Matthew bach?*’

Ik schrok. ‘No no no, my father does not love me,’ zei